

MEZŐGAZDASÁGI NÉPOKTATÁS

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj Egy évre 8— pengő.
Az előfizetési- és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete főpénztárának Kiszámlázásra az 54.135. csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
SZÉP LÁSZLÓ

Megjelenik augusztus hó kivételével minden hó 1-én. Szerkesztőség Kiskunfélegyháza
Az egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják.

A lap kiadásáért felel: PIGNICZKY FERENC elnök, Szekszárd. Kiadótulajdonos: A Gazd. Szaktanítók Orsz. Egyesülete, Szekszárd

Évfordulón

Ismét lezártunk egyet!

Elején a mérleg nagyobb serpenyője mélyen ült a békelehetőségek jeleitől súlyosan terhelve s a világ egyik arca olyan sugárzó derűt mutatott, hogy a megkinzott, naiv ember már-már teljesen felszabadultnak érezte magát a negyedszázadon keresztül türt kibírhatatlan nyomás alól, már-már örült az idők jobbrafordulásán, hitt az emberi sors földi intézőinek megtérésében, az igazság és talán még a szeretet győzelmében is, mialatt a másik arc sötét redői között változatlanul, vagy talán megsokszorozottan ott ült mélyen beágyazva a fekete gyűlölet, hogy az év közepére sátni vigyorgássá torzulva nyíltan hirdesse a gonosz csorbittatlan uralmát; majd a kora-ősz meghozta rettentő diadalát s pokoli erői ismét megindították örületes száguldásaikat, hogy feldüljék előző pusztitásaik alatt talán meghagyott és azóta keletkezett életértékeket.

Igy jutottunk az évfordulóhoz!

A világot rázó vérzivataros kataklizma bizonytalan irányban haladó, romboló hullámverése kiszámíthatatlanul és kiméletlenül ostromolja a fantasztikus védőfalakat, keresve-kutatva a gyengébb szakaszokat,

hogy rettentő erejével rést törjön s borzalmas árjával végigsöpörjön a megszentelt kulturtérségeken, becsülettel szerzett és birtokolt, életetadó ősi mezőkön, istendicsőítő, emberboldogító magasztos alkotásokon; hogy az üszkők felszításával továbbra is biztosítson fondorlattal. félrevezetéssel, csalással és hazugsággal szerzett kincses területeket s ideig-óráig felfüggeszse az „ebül szerzett vagyon ebül vész el“ szállóige örök igazságát; hogy fájdalom, könny, kétségbeesés és hontalanság járjon nyomoban és beteljesedjék az ember — eme teremtésében más célra szánt alkotás — felett a paradicsomi istenátok.

Atyánk! Kinek tudta és akarata nélkül egyetlen porszem sem mozdulhat el helyéről a világmindenségben, juttass reánk egy kegyes pillantást, egy vékony sugárral világítsd meg jövő útjainkat, melynek fényénél lássuk szent akaratodat, hogy a világsors intézésénél nem egy évezredet szántál a magyarnak, hanem a csapásaid között is hűséges, hívő, hasznothozó szolgálodat büntbocsájtó kegyeidbe fogadva erős lélekkel, a Bennedbizás rendíthetetlen hitével, egymás iránti szeretettel és megértéssel, dolgoz, munkás kezekkel áldod meg a következő ezer évre is a Te nagyobb dicsőségedre.

—P.

Mikulás a nagybajomi iskolánknál

December hó 5.-én délután az iskola III. osztályú leány és fiú növendékei, akik nőikézimunka- és háziipari foglalkozáson voltak az iskolában, aggodalommal látták, hogy az iskola hintója parádés szerszámu lovakkal gördül a község felé s ebből tudták, hogy vendég érkezését várja az iskola. Rendes foglalkozás helyett az egyik terembe a leány és a fiú növendékek csoportosultak s eme rendkívüli dolog még inkább fokozta aggodalmukat, ami tetőpontra hágott akkor, amidőn kevés várakozás után, Fischer Lajos főjegyző iskolaszéki elnökkel, dr. Bacza Dezső plébánossal és Várady Zoltán ref. lelkésszel, Ostermann István r. k. káplánnal az élükön a terembe léptek a község vezetői és az egybegyűlt szülők.

Igazgató felhívására a „Hiszekegy“ dallama csendült fel az ajkakon, majd Fischer elnök emelkedett szólásra, közölve a növendékekkel, hogy nemcsak az eddigi szép vizsgákon, hanem évközben is meggyőződést szeretnének szerezni a növendékek tanulmányi előmeneteléről. Most azonban nem azért jelentek meg az iskola falai között, hogy ellenőrizzenek hanem a jelen ünnepélyes alkalom más célt kíván szolgálni, a legszebb és legkedvesebb magyar nemzeti ünnepek egyikének megtartásáról van szó. — (Kezdett felenyhülni a gyermekek aggodalmas, mit sem sejtő arca.) Elnök kérésére Mezey igazgató méltatta, hogy Miklós nap kettős ünnep a magyar gyermeknek, mivel ezen a napon a hagyományos nemzetközi Mikulás ünnepen kívül még nagyobb ünnepet is ül a magyar nemzet. E napon a Kormányzó Úr Őfőméltóságáért száll imánk az Egek Urához, kérve a jó Istent, hogy sok számos éven át tartsa meg erőben,

egészségben nekünk a legnagyobb magyarunkat, országunk harmadik megalapítóját. Adassék meg számára és mindnyájunk számára az a nagy öröm, hogy magához ölehesse a még elszakadt véreinket.

A megelőző aggodalmaktól felszabadult gyermeki kelkek tükrén látszó meghatottságot lelkesedés, majd az öröm és később a kacagás váltotta fel, amidőn az igazgató szavainak végeztével, Egán Aloizia szaktanárnő észrevétlen jelére belépett a Mikulásbácsi ajándékokkal terhelt kosárral, láncon vezetve 2 ördögöcskét, akiknek leláncolt kezeikben hatalmas virgácsok díszeltek. Mikulás bácsi, - aki nem volt más, mint Székely Tivadar tanító -, kedves, tréfákozó modorban osztotta dicséreteit és dorgálásait a növendékeknek érdemük szerint s kedves, szűnni nem akaró gyermeki jókedv s kacaj kísérte találó szavait melyekkel egyesek speciális hibájára mutatott.

Mikulásbácsi a jó intelmek után az ajándékokat osztotta szét az ördögök pajzánkodása mellett, magas hangulat- és örömkítőrések között. Minden növendék kapott mikulási ajándékot. Mezey igazgató engedélyére, aki az iparostanonciskola vezetője is, — az egyik teremben foglalkoztatott helybeli iparostanonciskolai növendékek is részesültek az örömben és ajándékban. A kedves, örömmel és boldogsággal telített családi ünnepélyt 1:5 óra hosszáig tartó rögtönzött házibál zárta be, amihez a zenét gramafon és Kuruc János nevű III. osztályos zenés-növendék szolgáltatta. A tánc, — beszüntetési idejének többszöri halasztása után, — mégis végetért 5 órakor s úgy a növendékek, mint a szülők, vezetőség és tantestület boldogsággal telített szívvel s a

magyarok nagy Mikulását éltetve hagyta el a termet. Az iskola vezetőjének kérésére e helyen is köszönetet kell mondanunk Mezey Imréné és Székely Tivadarné urnőknek, akik úgy a kezdeményezésben, mint az ünnepély előkészítésében és megrendezésében fáradhatatlanul működtek férjeik oldalán a tanterülettel kapcsolatban. — O' Egán Aloizia gazdasági szaktanárnőt külön köszönet illeti azért, hogy munkáján kívül igen szép anyagi

áldozattal sietett az iskola segítségére az ünnepély megrendezésében, illetve a növénydekeknek szánt ajándékok beszerzésében. Adja a magyarok hatalmas Istene, hogy még sok éven át rendezhessenek Magyar Mikulást iskoláink s adassék meg mielőbb, hogy ne csak Dunántulon, de Erdélyben is felcsendüljön a Magyar Mikulások fohássza nagy Miklósunkért.

Felvidéki gazdák az Alföldön

A Falu-Gazdaszövetség kezdeményezésére és rendezésében több mint 500 felvidéki gazdát látott vendégül másfél napra Kiskunfélegyháza és Csongrád vendégszerető gazdaközönsége. A felvidéki gazdák Pozsony és Nyitra megye 56 községéből december 2-án érkeztek különvonaton Kiskunfélegyházára és Csongrádra. A felvidéki gazdákat mindkét helyen ünnepélyes külsőségek között fogadták, majd a vendégek a vendéglátó gazdacsaládoknál helyezkedtek el, megtekintették a birtokok felszerelését és bepillantást nyertek az Alföld gazdálkodási rendszerébe. Ugy Kiskunfélegyházán, mint Csongrádon természetesen lelkes ünnepeket is rendeztek a felvidéki gazdák tiszteletére. Kiskunfélegyházán Kiss István dr. v. országgyűlési képviselő üdvözölte a felvidékieket, akiknek nevében Pintér Béla országgyűlési képviselő mondott megleghangu köszönetet. Csongrádon a Gazdasági Egyesületben ismerkedő ülés keretében ünnepelték a felvidéki gazdákat, akiket elsőnek Szeder János országgyűlési képviselő köszöntött. A felvidékiek részéről Prokopecz József v. országgyűlési képviselő és Mihalik

János érsekújvári közigazgatási biztos köszönte meg hálás szavakkal a szives magyaros vendéglátást.

A másfélnapos felejthetetlen látogatás után a felvidéki gazdák december 4-én reggel visszatértek a fővárosba. A társasutazás résztvevői fegyelmezett sorokban először az Országzászló előtt vonultak el tisztelegve, majd megtekintették a parlamentet. Utána a kupolacsarnokban gyülekeztek össze, ahol Jaross Andor tárcanélküli miniszter fogadta őket a felvidéki képviselők társaságában. Elsőnek Krúdy Ferenc országgyűlési képviselő, a Falu-Gazdaszövetség elnöke üdvözölte az északi magyarság képviselőit. Majd Mayer János ny. miniszter, a Szövetség elnöke méltatta a gazda-társasutazás rendkívül nagy jelentőségét. Ezután Jaross Andor miniszter hangoztatta, hogy a Kisalföldről a Nagyalföldre érkezett magyar azt érzi, mintha Pusztaszer magyarjával fogna kezét. Végül Pintér Béla országgyűlési képviselő mondott köszönetet a Szövetségnek a tanulmányi kirándulás megrendezéseért.

A felvidéki gazdák ezután kivonultak

a Hősök-terére, ahol megkoszorúzták a Hősök emlékét, majd megtekintették a Mezőgazdasági Muzeumot. A társasutazás résztvevői koraesti órákban különvonaton hagyták el a fővárost.

A minden tekintetben kitűnően sikerült gazda-társasutazás előkészítése körül orosz-lánrészt vállalt a felvidéki Hanza-Szövetkezet, az Egyesült Magyar Párt, a Kiskunfélegyházi Gazdakör és a Csongrádmegyei Gazdasági Egyesület. A központi irányítást és előkészítést a Falu-Gazdaszövetség részéről Ágoston Béla dr. főtitkár végezte mintaszerűen

A Falu-Gazdaszövetség a gazda-társasutazásokat rendszeresíteni fogja. A tegközelebbi ilyen társasutazás januárban kerül sorra.

Mementó!

A Mezőgazdasági Népoktatás legutóbbi számában közölt ranglista az 1919. és a mostani állapotok közötti összehasonlításra készítetett amit az alábbiak mutatnak:

	1919-ben	1939-ben
a VI. fiz. oszt. volt:	2%	—%
a VII. „ „ „	18 „	16 „
a VIII. „ „ „	30 „	16 „
a IX. „ „ „	30 „	13 „
a X. „ „ „	20 „	28 „
Helyettes, óraadó, kisegítő	— „	27 „

Kö.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének Alapszabálya

15. §.

Ha az elnök a vitában részt akar venni, helyét helyettesének adja át.

16. §.

Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

17. §.

Titkos szavazás eseteiben az elnök 5 tagú szavazatszedő bizottságot nevez ki.

18. §.

A közgyűlés határozatképességéhez megkívánatik, hogy azon a rendes tagoknak legalább 2/5-e jelen legyen.

19. §.

A határozatokszótöbbséggel hozatnak; egyenlő szavazatok esetén sorshuzás dönt, kivéve az alapszabályok módosítását, a melyben a jelenlevő tagoknak legalább kétharmadából álló többsége

kívánatik meg. Az alapszabály módosítás esetén a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz terjesztetik fel.

20. §.

A választásoknál a szavazás mindig titkos. Tizenkét tag írásbeli kívánságára az elnök zárt ülést rendelhet el s ugyancsak 12 tag kérelmére titkos vagy névszerű szavazás rendelő el.

A zárt üléseken az egyesület szavazati joggal bíró rendes tiszteletbeli tagjain kívül csakis a közgyűlés ellenőrzését teljesítő hatósági közeg, miniszteri megbízott lehet jelen.

21. §.

Az egyesület választmánya áll: az egyesület tisztikarából, továbbá, míg az egyesület rendes tagjainak száma az 50-et meg nem haladja öt tagból, azontúl a közgyűlés által minden 10 rendes tag után választott 1—1 választmányi tagból.

22. §.

A választmányi tagok megbízatása három évre szól.

23. §.

A választmány tagjai egyenlőjoggal birnak.

24. §.

A választmányban halálozás, vagy lemondás miatt történt üresedés a jövő közgyűlés által töltetik be,

25. §.

A választmány teendői :

a) Az egyesület ügyeit igazgatja.

b) Kitűzi és előterjeszti a közgyűlés elé terjesztendő tételket s azok előadásával egy-egy rendes tagot megbiz.

c) Időről-időre gyűlést tart, melyen az egyesület hivatalos ügykörén kívül egyes gazdasági tanügyi szakkérdésről értekeznek. A választmány gyűlései nyilvánosak, azokon minden tag mint hallgató jelen lehet.

26. §.

A választmány saját kebeléből az elnök vezetése alatt pénztárvizsgáló bizottságot küld ki, a mely neki jelentést tesz, mit ő a közgyűlés elé terjeszt.

27. §.

A választmány teendője, továbbá az esetleg beadott indítványokat, kérelmeket megvitatni, azok felett határozni s a közgyűlés elé terjeszteni.

28. §.

A választmány csak akkor hozhat érvényes határozatot, ha legalább a fele jelen van; a másodszor összehívott választmányi ülésen a jelenlevők határoznak.

29. §.

A választmány intézi a közgyűlés jóváhagyása után az esetleges szakmúvek kiadásának ügyét is. A választmány ellenőrzi az értesítő szerkesztését, a szerkesztő jelentéseit tárgyalja s határozatát a jelentéssel együtt a közgyűlés elé terjesztendő titkári jelentésbe befoglalhatja.

30. §.

A választmány ülésezési idelye és helye a körülmények tekintetbe vétele mellett az elnök által állapítatik meg.

Az egyesület tisztviselői.

31. §.

Az egyesület ügyeinek vezetésére a közgyűlés által 3 évre választott következő tisztviselői vannak : elnök, alelnök, titkár, jegyző, pénztáros és az egyesület közlönyének szerkesztője.

32. §.

Az elnök vezeti a köz- és választmányi gyűléseket, kiutalványozza a választmány által megállapított költségeket, az egyesületet képviseli a hatóságokkal szemben, az egyesületi kibocsájtványokat aláírja, a kiküldöttekkel hitelesíti a jegyzőkönyveket, utasítja a titkárt a gyűlések összehívására stb.

33. §.

Az alelnök az elnököt akadályoztatása esetén, vagy megbízatása folytán minden teendőbe helyettesíti, ezen kívül a közgyűlés előterjesztéseit elnöki tisztet tölt be.

34. §.

A titkár kezeli az egyesület irodai ügyeit, a választmány illetőleg az elnök megbízásából végzi a levelezést s a rendes közgyűléseken jelentést tesz a választmány s általában az egyesület működéséről ; nyilvántartja a tagokat, e végből iktató és névkönyvet vezet. Ő értesíti hivatalosan a sajtót az egyesület működéséről, ő kezeli az irattár s az egyesület ingó vagyonát.

35. §.

A jegyző vezeti a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit; a kivonatos határozatokat kiírja és a titkárnak iktatásra, illetve további intézkedésre kiadja; végül a titkárt akadályoztatása esetén helyettesíti; az ő helyettese pedig a választmánynak, illetve a közgyűlésnek az elnökség által felkért legfiatalabb rendes tagja.

36. §.

A pénztáros beszedi és nyugtázza a tagság díjait, kifizeti az elnök által aláírt utalványokat, a választmány pénztárvizsgáló bizottságának bemutatja számadásait. Az egyesület pénztét gyűmölcsözőleg elhelyezi.

37. §.

Az egyesület értesítőjének szerkesztője jelentéseit időről-időre a választmány elé terjeszti,

V. Az egyesület feloszlása.**38. §.**

Az egyesület csak az egyesületi közgyűlés határozata alapján oszlatható fel, az egyesület két-harmad szavazatra jogosult tagjának hozzájárulása mellett, mely esetben az egyesület vagyonának minő tanügyi célra fordítása iránt a közgyűlés szótöbbséggel határoz és határozatát a vallás- és közoktatásügyi m. k. Minisztériumhoz jóváhagyás végett felterjeszti.

39. §.

Azon esetben, ha az egyesület az alapszabályokban megjelölt célt és eljárást meg nem tartja, illetőleg hatáskörét átlépi s ha működésének folytatása által az állami vagyon, egyesület szellemi és vagyoni érdekei veszélyeztetve volnának,

a m. k. kormány által haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok szigorú megtartására különbeni felosztás terhe alatt köteleztetik.

Kelt a gazdasági szaktanítók országos egyesületének Budapesten, 1904. évi április hó 4-én tartott alakuló közgyűléséből.

— **Az Eötvös-Alap Önsegélyző és Család-jóléti Osztálya lehetőséget nyújt csekély anyagi kötelezettség mellett, nyugodt öregkor biztosítására.**

H I R E K

— **Szatymazon** december hó 18—19-én tett látogatást Aigner Gusztáv szakfelügyelő s nagy meglepetésére adott kifejezést.

— **Szolnoki** mezőgazdasági népiskola az 1940. évben ünnepli fennállásának 40. évfordulóját, amikor is az ősszel munkába került modern új épületeibe költözik, melyek előreláthatóan májusra elkészülnek. Az építkezést és gyakorlóterület megtekintette december 13-án dr. Damjanovich Lajos osztályfőnök s tetszésének adott kifejezést mind a gazdaság felszerelése és állatállománya, mind az építkezést illetően. Az iskola január 6-ától kezdve 40 napon át 65 adag (2 dl.) tejet oszt ki 10 deka kenyérrel növendékei között.

— **Esztergomi** iskola igen tetszetős és aránylag olcsó jelvényt szerkesztett mezőgazdasági népiskolai növendékei részére. Tömeges megrendelésnél 44 fillér az ára darabonként.

— **A fegyverneki mezőgazdasági iskola szegényeket felruházó akciója.** Az Iparügyi Miniszter 820 H-21/1939 számú rendeletével szabás-varrási 2 hónapos tanfolyamot engedélyezett. E tanfolyamon 20 hallgató nyer kiképzést, hogy az életben saját boldogulásukra hasznosítsák. Az iskola igazgatója és tantestülete önkétes adományokból befolyó téli és nyári ruhaanyagokból

különböző méretben téli és nyári gyermek és felnőtt ruhákat készített a tanfolyamon s sikerült a mai sulyos viszonyok mellett 40 gyermeket és felnőttet meleg ruhával ellátni. Az iskola e nemes ruhakiosztási segély ünnepélye december hó 22-én tartott meg, melyen a szegedi háziipari kerület főfelügyelője Welebny Vince, Dr. Szarka Gyula főszolgabíró, Fegyvernek község főjegyzője 20 tanfolyam hallgató és sok érdeklődő volt jelen. Kádár Klémán gazd. isk. igazgató hálás köszönetet mondott a helyi, törökszentmiklósi és solnoki azon kereskedőknek, kik adományukkal e nemes cél zászlaja alá állottak és sok keserves könnyek felszárításában az iskola segítségére voltak. A kiosztás után boldogságtól könnyes arccal távoztak a segélyezettek, kifejezve egyszerű keresetlen, de őszinte szívből fakadóan az iskola igazgatója és tantestülete iránti hálájukat. E tanfolyamon igazgató kijelentette, hogy még kilátásban van helyezve 10—15 gyermek ruhára való anyag, ezek elkészítése után pótlólag még ki fognak osztatni.

— **Helyreigazítás!** Mult számunkban közölt ranglista óraadói csoportjában elírás következtében hibásan került Pornóy István békési kartárs a 23. helyre, mert szolgálatát 1938. IX. 19-én kezdte s így a sorrendben az 5. helyre kerül helyesen.

— **A Mezőgazdasági Népoktatás havonként meglátogat. Miért nem adod vissza e látogatásokat legalább évenként egyszer?**

— **Áthelyezések.** A vall. és közoktatásügyi minisztérium Tarjányi József kiskundorozsmai óradíjas helyettes gazdasági szaktanitót a kiskunfélegyházi mezőgazdasági népiskolához helyezte át 1940. évi február 1.-i hatállyal, míg Báthly József kiskunfélegyházi óradíjas helyettes gazdasági szaktanitót az egri mezőgazdasági népiskolához, Vass János fűzesgyarmati mezőgazdasági népiskolai igazgatót a kiskundorozsmai mezőgazdasági népiskola vezetésével bizta meg. (A többi áthelyezésekről és változásokról kérünk pontos és idejében történő értesítést, egyrészt tájékoztatást, másrészt nyilván tartás szempontjából. Szerk.)

— **A földművelésügyi miniszter** Bihary Lajos esztergomi mezőgazdasági népiskolai igazgatót, Helyes Endre szekszárdi és Zsilák János hajdúszoboszlói gazdasági szaktanitót ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokká kinevezte és szolgálattételre főhatósága alá tartozó intézményekhez beosztotta.

— **A téli gyümölcsről** ír a Növényvédelem és kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még egy új óriási károkat okozó betegségről, hasznos madaraink téli gondozásáról és etetéséről, a szőlőmoly új irtási módjáról, az alföldi almamoly-védekezéséről, a folytontermő szamócáról, a magnélküli gyümölcsujdonságokról, a gyümölcsraktárőről, a jó oltóvesszőről stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-utca 4.) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

— **Elektromos gátak.** A vizsgálatok szerint a halak rendkívül érzékenyek az elektromosság iránt. Messze elkerülik azokat a talyakat, ahol a víznek valami okból nagyfokú elektromos töltése van. Ezt a megállapítást az egyik német vizierőműnél felhasználták arra, hogy a halakat a turbínáktól távoltartsák. Ujabbán néhány halgazdaságban alkalmaznak ilyen láthatatlan elektromos gátat. Ezzel egyrészt elterelik a ftlánk halakat az apró halivadéktól, másrészt pedig megakadályozzák ilyen gátakkal a nagyobb folyóvizekben a halak továbbvándorlását.

— **Különös só.** A désaknai sónak különös sajátsága van. A sótömbök nagy részét füstszürke foltok, sávok tarkázzák s ettől piszosnak látszanak. De ha kalapáccsal jó nagyot ütnek a foltos sótömbre, az rövid idő múlva kifehéredik, tnljesen megtisztul. Közben olyan szagot áraszt, mint az olajjal locsolt makadám. A furcsa jelenséget az magyarázza, hogy a szennyezést jórészt gáznemű petróleum-származékok okozzák. Ezek az ütés nyomán támadt apró repedéseken át eltávoznak és a só is megtisztul.

— **Magyar karácsonyfa** mellett ünnepelt az idén minden magyar család. Húsz év óta először gyúltak lángok a Kárpátok magyar fenyőfáin. Erről hoz érdekes cikket a Buvár gazdag ünnepi száma. A buvárhajó elleni védekezésről, a székel óév-temetéséről, a magyarországi gyapot, amerikai mogyoró és mandulatermelést, a Virginia dohány feldolgozását ismerteti érdekes cikkben. A folyóirat változatos tartalmából kiemeljük még a Leopold Lajos cikkét, amely elmondja, hogy mitől „számár” a számár. A gazdag tartalmu folyóiratban számos cikk foglalkozik korunk tudományos kérdéseivel.

— **Mitől bokros a csillagszóró szikrája?** Sokszor láttuk már a karácsonyi csillagszóró csodagyertya szikraesőjét. Egy-egy különösebb szikralakzat pillanatnyi léte alatt felvillant a kérdés: vajjon mitől ágazik el a szikra? Ha különféle acélfajtákat próbálunk szikráztatni, akkor megfigyelhetjük, hogy minőségük szerint más és más alakú szikrát hánynak. Minél nagyobb az acél széntartalma, annál elágazóbbak a szikrái. A szikrakép 0 15 százalék szénttartalom mellett kezd elágazóvá válni és 1 százalék szénttartalommal már sokszorosán elágazó bokorra emlékeztető szikraképet kapunk. A szikra elágazása apró robbanásokra vezethető vissza. Az elágazási pontok tulajdonképpen apró robbanások helyei. A csillagszóró szikrái tehát a dus szénttartalom miatt vetnek szik-abokrokat.

— **Az Eötvös-Alap Önszegélyző és Család-jóléti Osztályába való belépés által idejében mentesítsük szeretteinket a súlyosabb anyagi gondoktól.**

— **Miért csuszik az aszfalt.** A városi autóbusszközlekedés számára igen veszedelmes az esős idő. Sokszor látjuk, hogy fékezéskor és fordulókban a súlyos autóbussz csuszál, farol az aszfalton. Rengeteg baleset történt emiatt. A mikroszkópos és kémiai vizsgálat nemrégben azt derítette ki, hogy az utca sara parányi gumirészecskékkel van tele. Az apró gumirészecskék könnyen siklanak tova nyomás alatt nedves felületen. Ezek miatt sikos az aszfalt. A gumipor az automobiloktól származik. Nyári szárazságok idején a gumikerekekről apró részecskék porlódhatnak le s jórészt ottmarad az úttest felületén. Az autógumik porlódása függ az időjárástól és évszaktól. Ha az autók külön nyári gumit kapnának, amely a szárazságnak jobban ellenáll, az aszfalt csuszóssága nagymértékben csökkenne.

— **Gondoltermő készülék.** Érdekes készüléket csinált egyik lélekbuvár a gondolat mérésére. A készülék elve egészen egyszerű. A kutató abból indult ki, hogy gondolkodáskor az agyban rendkívül gyenge elektromos áramok keletkeznek s ezek az idegpályákon haladnak tova. A gondolatok ki nem mondott szavak. Következésképpen, ha az ember gondolkodik, ez a nyelvben bizonyos reflexeket, főleg gyenge áramlökéseket kelt. Két elektródát helyeznek a kísérleti személy nyelvére és a gondolatok által keltett (vagy azokat kísérő) áramlökéseket elektroncsöves erősítő készülékbe vezetik. A felerősített áramlökéseket azután hangszóróval hallhatóvá teszik. Ily módon a gondolkodás lefolyását zörejek segítségével meg lehet figyelni, másrészt a zörejek intenzitása a gondolkodás erejéről tudat.

A szerkesztő postája

Boldog újesztendőt kíván a szerkesztőség minden előfizetőjének és olvasójának.

K. M. R. Hatvan! A megjelent ranglista nem hivatalos. Azt a szerkesztőség a státusztagok által szolgáltatott adatok alapján állította egybe. Számítottunk lelkiismeretes, pontos adatszolgáltatásra és ha ez nem történt meg, a felelősség nem minket terhel.

P. I. Békés! Kivánságának készséggel tettünk eleget. Az összeállításnál történt a tévedés, mert a bejelentés helyes volt.

Jászládány! Iskolájuk bejelentése dátumozás és aláírás nélkül érkezett a szerkesztőséghez s így az adatok helyességét illető felelősséget nem tudjuk megállapítani, csupán azt, hogy a bejelentésben B. F. úr előlépése 1939. július 1-ében lett rögzítve, nem állja tehát helyét reklamációjuk ki-tétele: „hanem amint azt írtuk 1938. július 1.” — Igazságuk szempontjából más a helyzet H. E.-ra vonatkozóan, mert az kis részben fennáll. T. i. nevezett szolgálati idejének kezdete a bejelentés szerint tényleg 1937. február 2-a, az előlépés ideje pedig 1939. július 1-e. Tessék a szolgálati időt és az előlépés idejét egybevetni, ezután a sorrendet megállapítani és kitűnik, hogy a februárnak júliusra való elírása (sajtóhiba) nem változtat a sorrend megállapításán, mert a február vétele esetén is pont az 50. sorszámot kapja. A három említett hölgy az adatok gondos figyelme után nem követheti egymást. Óraadói minőségben költöződési átalány nem igényelhető.

Szentistván! A magyar posta világhíres pontosságáról és lelkiismeretességéről. E tekintetben 1911-ben világviszonylatban első helyre került egy verseny alkalmával. Valami más helyen történetileg hiba és reméljük, a közeljövőben megkapjuk a kérdés helyes magyarozatát!!

Sokaknak figyelmébe ajánljuk a „Hirek” közötti kérdésünket, ami fájdalmas felkiáltásnak is vehető.

G. E. Moson! A működési helyekre minden tag részére megküldöttük a lapot. Tessék ezeken a helyeken érdeklődni és [a hiányzó lapszámokat ott beszerezni. Ha ez sikertelen volna, úgy kérek értesítést és amennyiben a rendelkezésünkre álló számok engedik, összeállítjuk a hiányzókat és elküldjük címére.

B. I. Békéscsaba! A dévaványai iskolához valószínűleg az Ön részére is ment minden hónapban lap s így a kérdéses október-november hónapokra is és ezek a számok most is ott vannak. Tessék ott megérdeklődni. Az ilyen rendellenességek elkerülése végett is kéri állandóan a szerkesztőség, az áthelyezésekről szóló értesítéseket, hogy a tagok nyilvántartásához a változásokat átvezethessük.

Vesszősi József nyomdai műintézet
Kiskunfélegyháza, 1939—2336.